

Kaina metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbimui: petto eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr

Kaunas, 1923 m. rugpiūčio mėn. 2 d.

Svečių garbės knyga.

Netikėtai Kaunui atateko garbė tapti laikinąja Lietuvos sostine. Per tą laiką, kaip Kaunas yra sostinė, daug čia atsilankė svečių svetelių. Lankėsi iš įvairių Lietuvos vietų, iš užsienio, iš tolimųjų kraštų, net iš už plačių, gilių vandenynų. Dauguma tai žodžiu, tai raštu reiškė mums nuoširdumo, palankumo, geros kloties.

Karo Muzėjaus svečių garbės knygoj yra susirašusių virš poros tūkstančių garbės svečių. Kai kurie yra patiekę linkėjimų kilnių minčių, įrašę švelnių žodelių. Nė vienam „Lietuvos“ skiltyse tilpo keletas tokių įrašų.

Štai pastarųjų dienų Gerbiamųjų Svečių pareiškimai, linkėjimai ir įspūdžiai, įrašyti minėtojo Karo Muzėjaus knygoj:

„Tesiplečia ir teauga mūs Karo Nepriklausomybės Dvasios Šventykla—Karo Muzėjus.

Pirmojo Aukštųjų Karininkų Kursų Klausytojų suvažiavimo dalyviai (parašai).

1923 m. liepos mėn. 15 d.

„Mūsų Karo Muzėjus — tai neišsemiamas Tėvynės meilės jausmų žadinimo ir gaivinimo šaltinis. Mūsų Tėvynės gynėjų pasišventimo realūs įrodymai, jų karžygiškų žygių apčiuopiami ženklai stipriau mūsų priaugančios jaunuomenės širdyse atsparumo jėgą, gimdo norą sekti Tėvynės mokytojų pėdomis. Tebūna garbė šio Muzėjaus steigėjams, tvarkytojams ir organizatoriams“.

Kauno apskr. II Rajono pradžios mokyklų kursų

baigusią mokinių (65 žm.) ekskursijos vedėjas A. Vokietaitis.

1923 m. birželio 25 d.

„Po dvidešimt su viršum metų turėjau laimės sugrįžti į savo Tėvų Žemę ir atrasti ją kaipo Feniksą, besikeliančią iš pelenų ir griuvėsių; podraug būti liudininku šio Muzėjaus sienose patalpytų trofėjų—gyvų ženklų to didvyriškumo ir pasišventimo, kurio pilni Lietuvos vaikai kovotojai. Tas viskas sukėlė gilią mintis: kiek sunkenybių, skausmo, skurdo, vargo ar ašarų reikia padėti ant Tautos Laisvės aukuro tiems, kurie ant savo pečių pasiėmę našą galutinai sudraskyti šimtmetinės psihiškos ir protiškos vergijos retezius ir laisvai, laimingai Lietuvai naujus kelius geresnėn, gražesnėn ateitin kloti, ilgų Amžių Laisvai Lietuvai ir amžina garbė tiems, kurie jai Laisvę iškovojo ir užtikrino, savo gyvastimi tą pat ateityje“.

Fortunatąs J. Bagočius.

Birutė Bagočienė.

1923 m. liepos m. 21 d.

„Čia išvydau įsikūnijusią mintį: Tėvynė, švęskis vardas tavo!“...

Majoras Butkevičius.

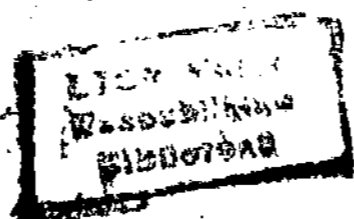
1923 m. liepos mėn. 23 d.

22. VII. 23.

„Per malonę pono leitenanto Biržio turėjome galimybės apžiūrėti šį karo muzėjų. Mes, kaip vokiečiai, džiaugsmingai sutikome tokį palankumą ir buvome nustebinti muzėjaus įrengimu.“

Miręs rugpiūčio 3 d. Jungtynių Amerikos Valstybių Prezidentas Hardingas. Jam beprezidentaujant Amerika be jokių sąlygų pr pažino Lietuvą de jure, kas Lietuvai turi didelės reikšmės. Respublikos Prezidentas A. Stulginskis pasiuntė mirusio Prezidento žmonai užuojautos telegramą. Ministerių Pirmininkas E. Galvanauskas, kai tik buvo sužinota apie mirtį, atsilankė pas Amerikos konsulą Kaune ir Lietuvos Valstybės bei visuomenės vardu pareiškė jam savo užuojautą dėl šio ištikusios Jungtines Amerikos Valstybes nelaimės.

Potsdamo Gimnastikos ir Sporto Unija 1860 m. ir Dr. Futbolo skyrius.

L. A. F. Seidel, Alfred Hannemann.

„Iš priežasties mūsų pirmojo draugiško žaidimo prieš Kauno miesto būrį 1923 m. birželio m. 22 d. šia proga širdingiausiai dėkojame už visapusiai mums įrodytą sveitumą. Tegul užmegstieji ryšiai tampa pamatu tolimesnio tikroje sporto dvasioje sėkmingo bendro darbavimosi.

L. Futbolo būrys Sporto Skyriaus Klaipėdos Gimnastikos Draugijos Klaipėdoje. (Parašai).

22. VI. 23.

Int. Biržys.

Scenos mėgėjams.

(Žiūr. „Kario“ 17 Nr.).

Veidas

Gyvenime mes visados stengiamės, kalbėdami su kuom nors, žiūrėti jam į veidą ar į akis, kadangi iš veido ar iš akių kartais daugiau galima suprasti, negu iš žodžių, arba net dar neišartą mintį ar jausmą galima pagauti veide ir akyse. O teatro vaidinimo ar koncerto metu žymi publikos dauguma visą laiką atsidėjus seka artistų veidus, tik reikarčiais kreipdama dėmesį į ką kitą. Iš dainininko mes reikalaujame ne tik gražaus ir išlavinto balso, ne tik muzikalumo, bet ir jausmo, kurį norime matyti veide, akyse, šypsenoje ir t. t. Gi jeigu dainininkas dainuoja „sausai“, nieko neišreikšdamas nei veidu, nei akimis (koncerte, kur judėsiams jis sau pagelbėti negali), tai toks dainininkas arba dainininkė niekad negali sulaukti pasisekimo, nežiūrint į jų didžiausius muzikos gabumus, puikius ir labai išlavintus balsus ir artistinį veikalo atlikimą. Dramos artistai tuo labiau privalo visados vaidinti nuoširdžiai ir išreikšti visus jausmus veidu ir akimis, kadangi ne tiek jų klausoma yra, kiek į juos žiūrima.

Tai todėl, kad žmogaus jausmai visados pirmiausia apsieiškia jo veide ir ypatingai akyse. Veido raumenys duoda galimybės žmogui įvairiausiai keisti savo veido arba net ir jo dalies išraišką ir tuo būdu rodyti, kartais net nenoromis, savo ūpą, jausmus ir ypatingą sielos stovį.

Užtat mėgėjams ypatingai reikia patarti atmint apie tai ir stengtis labiausiai lavinti savo veidų išraiškų įvairumą, naturalumą ir atitinkamumą. Mėgėjams tai yra didžiausia sunkenybė ir svarbiausias darbas, kadangi paprastai mėgėjai visur ir visados dažniausiai užmiršta apie savo veidą ir vaidindami atrodo visai negyvi, arba akimis „šauda“ nuo scenos į savo pažįstamuosius, kurie randasi publikos tarpe, arba verkia (ir be ašarų) taip, kad biau žiūrėti, arba juokiasi ne tik dirbtinu balsu, bet ir dirbtinu veidu ir t. t.

Dramoje kiekvienas vaidila privalo visai užmiršti apie publiką ir kiek galėdamas susikaupti savyje—tik-tai šia sąlyga veidas gali nors pakenčiamai būti naturalus ir šiek tiek atitiktai vaidinamajam momentui.

Dramoje tai yra būtinoji sąlyga ir sąlyga, iš tikrųjų, ne per sunki, kadangi dramoje vaidilai daugiau niekas nerūpi ir negali rūpėti. Operoje yra sunkiau: operoje kiekvienas vaidila privalo ne tik jausti, vaidinti ir veikti, bet ir dainuoti, o ne kalbėti, klausyti orkestro, choro, prisilaikyti ritmo ir sekėti akimis dirigentą. Todėl ir matoma net mūsų Valstybinėje operoje, kad ten iki šiam laikui žymi artistų dauguma vaidina be veidų, o jų veidai ir akys per visą laiką ir net mirštant rodo aiškų ir domingą dirigento sekimą.

Vaidinimas operoje reikalauja ypatingų gabumų. Visose viso šių dienų pasaulio operose dauguma artistų tiktai „dainuoja“ o ne „vaidina“, ir jaučiasi beveik taip pat, kaip ir koncerte, gal tik pridėdami ne daugiau 10—15 elementarinių šabloninių judėsių.

Bet nerasime niekur tokio artisto, kuris būtų teoretiniai išmokęs visus veido judėsius ir išraiškas. Jų yra begalės. Dauguma jų net pavadinimų neturi. Galime pasakyti: žmogus išsižlojo, suraukė kaktą, sukando dantis, nuleido antakius, žiovauja, šypsosi. Jis turi kvailą veidą, ji gražiai kokletuoja, jis visados prisimerkęs ir t. t., kas rodo žmogaus ūpą, jausmą, išvaizdą ir t. t.

Bet jau čia pat paminėtų judėsių bei išraiškų tarpe, galima rasti tokių, kuriuos reikėtų ilgai ir smulkiai nagrinėti, pavz. 1) „suraukė kaktą“, tai turbūt yra susimąstęs, arba susirūpinęs, arba nullūdęs, arba nepatenkintas kuom nors ir t. t., 2) Kvailas veidas gali būti labai įvairus: paprasto su pirštu dantyse išsižlojėlio, kurį visi gėdina, arba pusgalvio amžinai nustebusio, arba idioto su aiškiomis fiziologinėmis idiotizmo žymėmis, arba labai gražios panelės (Yra net žmonių, kuriems nepatinka panelių taisyklingai gražūs ir protingi veidai ir tokie žmonės laikosi klaidingos nuomonės, kad visos gražuolės yra kvailios) ir t. t. Taip pat yra pavadinimų per plataus apibendrinimo pobūdžio, k. a. šypsena.

Kiekvienas žmogus, nors ir nevaidila, pulkiai supranta, kas yra šypsena. Bet kiekvienas taip pat žino, jog ne tik kiekvienas žmogus savaip šypsosi, bet net vieno žmogaus veide galime matyti begalės įvairiausių šypsenų. Šypsena gali būti vos žymi, žymesnė, visai beveik pereinanti į juoką, gudri, graži, apgaulinga, „karti“, liguista, „pikta“, erzinti, kvaili, kokletinga, rami, ironinga, pajuokianti, dirbtina, meili ir t. t. ir t. t. Ar gi sugebės kas nors jas visas suskaičiuoti ir sistematizuoti?.

Bet tai yra tik nežimi dalelė visų veido judėsių ir išraiškų, lieka dar begalės įvairių kitų, kuriems jokioje kalboje nerasi pavadinimų!

○ akys!

Žmogaus akyse atsispindi ne tik jausmai, bet ir protas, ir sąžinė. Akyse mes matome ir džiaugsmą, ir liūdesį, ir melę, ir neapykantą, ir nuoširdumą, ir melą, ir bailumą, ir drąsą, ir kvailumą, ir protingumą... Paprastam gyvenime, kam nors netikėdami, mes dažnai sakome: „pažiūrėk man į akis!“ Teismuose nusikaltėlius dažniausiai jų akys išduoda...

Aš negaliu suprasti, kaip išdrįsta mėgėjai ir net kai kurie artistai kartais užmiršta apie tai ir vaidinimo metu ramiai vartyti akimis į visas puses!

Dramos mokykloje (o mėgėjams repetuojant) galima šiek tiek išlavinti veido judrumą, kadangi ne visų žmonių veidai vienodai judrūs; galima pripratinti atminti visados apie veidą ir juo vaidinti ir tinkamai išreikšti reikalingus momentus, bet negalima, kartoju, nei išmokti, nei suskaičiuoti visų veido judėsių ir išraiškų bei jų pavadinimų arba jų tikslaus atitinkamumo tam tikram momentui, nežiūrint į tai, kad veidas (o kartais vien tik akys) vaidinime yra svarbiausias veiksnys.

Viena tiktai tebėra paslaptis ir būtinoji sąlyga, kurios niekuomet nepavaduos joks mokslas, kuri artistams ir mėgėjams vienodai garantuoja pasisekimą ir kuri ypatingai yra svarbi akių ir veido vaidinime, tai—nuoširdumas. Kas atjaučia ir pergyvena savo rolę scenoje, tas visados turi nedirbtiną, bet gyvą veidą ir akis...

Sunkiau yra tik tuomet, kai vaidila scenoje privalo meluoti, apgaudinėti, būti ne nuoširdus arba vieną kalbėti, o apie kitą manyti. Tuomet reikia ypatingai stengtis atskirti akis ir veidą nuo žodžių. Bet mėgėjams šiuo atveju dažnai gali pagelbėti akių nuleidimas, ką vartoja kartais melagiai gyvenime.

Majoras Braziulevičius.

Prancūzų kulkosvaidžių batalionas.

Prancūzuose iš kulkosvaidžių kuopų sudaryti batalionai. Pulk. Kulmanas savam darbe „Bendra taktika“ pareiškė nuomonę, kokiu būdu numatomas minimų batalionų pritaikymas. Kulmanas mano, kad atviros ar lengvai išraižytoj vietoj, kulkosvaidžių batalionas, būtent prie kryžinės ugnies gali padengti frontą į 4-6 km. Kiti taktikai nori dar labiau padidinti fronto tolij, būtent tame atvejuj, jeigu batalionas užimty poziciją užpakaly labiau stipresnio fronto baro, pavyzdžiui, už upės. Nutodoma tai, kad 1918 m. vokiečiai daug mažesniame kulkosvaidžių skaičiuje, negu turi kulkosvaidžių batalionas, atlaikė 4-6 km. frontą ir sulaukė prancūzų puolimus. Šis pilnai galima, nes iš tikrųjų 1918 m. vasarą ir rudenį dažnai pakakdavę nedidelio vokiečių kulkosvaidžių būdų skaičiaus sulaukymui iš-tisą dieną prancūzų Kulmanas kalba apie tvėrimą stipraus rezervo priešpuolimni už platesnių kulkosvaidžių frontų. Tuo būdu būtų sutaupoma jėgų vietų apgy-nimui. Kulmanas numato sekančius kulkosvaidžių batalionų uždavinius: laikymas baro, kuris išimtinai

Raitelių pulke.

turi apsigynimo uždavinį, sparnų apsaugojimas, sudarymas ryšio tarp kariuomenės dalių, kurios gali būti atskirtos ir netinkančios puolimui dėl nepatogių vietų.

Svarbiausia šių batalionų pareiga, tai apsigynimo uždaviniai; kariuomenei priskyriami kulkosvaidžių bataliono rezervai.

(Militär-Wochenblatt 30 Nr. 1923. IV. 15.).

Technikos naujienos.

Greitumo rekordai. Jeigu sulyginti susisiekimo greitumo priemones pradedant pašto vežimu, dviračiu, geležinkeliu, automobiliu ir baigiant aeroplanais, galime matyti kokį greitumo laipsnį yra pasiekusios besivystančios susisiekimo priemonės. Pašto vežimas labai pamažu riedėjo, dviratis jau kiek greičiau — į valandą nuvažiuoja iki 75-80 km., pats greitis traukinys, ekspressas, iki 90 ir 100 km., automobilus iki 120 km., aeroplanas iki 400 km.

Zemiau paduodamoji lentelė parodo pasaulinį orlaivių greitumo rekordą, padarytą į vieną valandą, pradedant 1919 metais.

1919 m. spalio m. 22 d. Bernard de Romanet 269 km., 1920 m. vasario 7 d. Saddi Lecointe 276 km., 1920 m. vasario 28 d. Zasale 283 km., 1920 m. spalio 10 d. Bernard de Romanet 293 km., 1920 m. spalio 11 d. Saddi Lecointe 297 kilometrų, 1920 m. spalio 20 d. Saddi Lecointe 303 km., 1920 m. lapkričio 4 d. Bernard de Romanet 309 km., 1920 m. gruodžio 12 d. Saddi Lecointe 313 km., 1921 m. rugsėjo 26 d. Saddi Lecointe 310 km., 1922 m. rugsėjo 21 d. Saddi Lecointe 311 km., 1922 m. spalio 8 d. Maughan 355 km., 1922 m. spalio 18 d. gen. Michel 359 km., 1923 m. vasario 15 d. Saddi Lecointe 375 km., 1923 m. kovo 20 d. Maitland 386 km., Š. m. balandžio m. Amerika sumušė naują rekordą, 402 km., į valandą, bet iki šiol oficialiai ši žinia nepatvirtinta.

„Prager Presse“.

Naujas išradimas spausdinti toluomoje Vengrij inžinierius Szabo išrado naują spausdinimo būdą toluomoje elektros bangomis, perduodant kabeliu arba bevielniu telegrafu. Naujojo išradimo spausdinimo aparatas galės būti pritaikytas prie bet kokio telegrafo perduodamojo prietaiso. Spausdins sekančiu būdu.

Stripsulis, surinktas į eilutes, patalpintas perduodamajam aparate, o atitinkama stripsnio nuotrauka priėmėju perduodama elektros stovė kabeliu arba elektros banga bevielniu telegrafu. Išradėjas tvirtina, jog vienu laiku tas pats laikraštis be pašto ir vielų telegrafo pasirodys laikraštis visose pasaulio dalyse.

Naujas oro milžinas. Prancūzų laikraštis „Temps“ iš VII-20 skelbia, kad Tuluzoj Latakero fabrikuos pastatytas naujas milžiniškas orlaivis L. A. T. VI ir išstatytas vietos parodoj.

Šis aparatas turi išlaikyti didelį 30.000 klgr. sunkumą. Prie 31.000 gaunamas tikslas lengvas įu-

žymas. Milžinas svers ne mažiau 5.640 klgr. su 7 val. veikimo rajonu greitumo 185 km. į valandą. Visas aeroplanas yra iš metalo. Sparnai aptraukti iliuminiumu, kuris pavaduoja iki šiol vartojamą drobę. 6-jame įtaisyti kulkosvaidžiai iš visų pusių gina tą lakiojamą oro tvirtovę. Varant 4 motorams 260 arklių jėgos aeroplanas galės laktoti sunkiausiose lakiojimui apy-stovose.

Bevielio telegrafo vystymasis. M. Henri Deslandres, Prancūzų observatorijos Medeme direktorius, kreipia dėmesį į perduodamas bevielio telegrafo ir telefono stoties sustiprinimo vystymosi. Pirmoji Prancūzų stotis buvo pastatyta Eifelio bokšte stiprumo 3 arklių jėgos. 1910 m. minimos stoties jėga buvo padidinta iki 75 arklių jėgos, 1914 m. iki 150 ark. jėgos ir karo pabaigoj iki 300 arklių. 1915 m. buvo pastatyta nauja stotis Lione 450 ark. jėgos stiprumo. Pačios stipriausios stotys Prancūzuose yra Borde, turinčios 1500 arklių jėgos ir Seinte Assire apie Meluną 2000 arklių jėgos stiprumo. Pastaruoju laiku Jungtinėse Valstybėse statoma bevielio stotis 10.000 arklių jėgos stiprumo.

Bevielio bangos tekėjimas 100.000 greitesnis negu balso perdavimas. Perdavimui kokio nors vieno si-

gnalo į priešingą žemės rutulio dalį pakanka viso 115 sekundos.

Dirižabliai. Pranešama, kad Vokietijoje Schütte-Lanz išdirbo projektą oro susisiekimui tarp Niu Jorko ir Vokietijos dirižabliais, turinčiais 150.000 kub. mtr., kurie galės pakelti 100 keleivių. Iš kitos pusės Zepelino dirbtuvės, kuomet užbaigs dirbti Jungtinių Valstijų užsakytą dirižabli, kuris šių metų pradžioje pradėtas dirbti ir bus užbaigtas š. m. rugsėjo m. pabaigoje, pradės dirbti 30.000 kub. mtr. tūrio dirižabli. Jis bus aprūpintas 5 Maybacho motorais, kiekvienas 400 ark. jėgos. Minimi motorai bus specialiai pritaisyti prie dirižablio, turinčio didelį veikimo rajoną. Šie motorai turės po 6 cilindrus.

(„Bulletin Belge des Sciences Militaire“
1923 m. gegužės).

Radio — naujienos.

Stebėtis reik, kokiais dideliais žingsniais žengia radio — plototė. Avio ir radio — štai dvi technikos šakos, kurios Didžiojo Europos karo siautime savo plėtotei surado patogiausios dirvos. Ir dabar kiekvieną dieną mums atneša radio plėtoties naujienų.

Netoli, matyti, tas laikas, kurį Ayrton pranašavo. „Atėis diena, kuomet mus visus užmirš, kuomet varinė viela, gutaperkos izoliacijos tebus randama tik muzėjuose. Tuomet žmogus, norėdamas su savo draugu kalbėti ir nežinodamas, kur pastarasis randasi, elektriniu balsu šauks, kurį šauksmą išgirs tik atatinkamai suderintą ausį turįs. Jis šauks: „Kur tu esi?“ ir suskambės jo ausyse atsakymas: „Aš kasyklų gilumoje, Andų viršūnėse arba tolimame vandenyne“. Arba balsas neatsilieps. Tada žmogus žinos, kad jo draugas negyvas“.

Taip 20 šimtmečio pradžioje pranašavo mokslo vyras Ayrton.

Ir prie to mes artinamės...

Kaipo pavyzdį paimsiu Šiaurės Amerikos Jungtines Valstybes.

Kaip „nesenal“ prieš karą fotografija, taip dabar radio visą jaunimą apėmė, užkariavo.

Radio tapo sportu...

Amerikoje (ir kai kuriose kitose šalyse) radio — telegrafas yra kiekvienam prieinamas. Laisvalaidžiama kiekvienam turėti aparatus: slūstuvus ir imtuvus, kurie, gaila, dirba tik aprubežuto ilgio bangomis nuo 360—500 mtr. Tuos aparatus dirba tam tikros pramonės bendrovės. Bendrovėse juos galima pirkti arba išnuomuoti. Kadangi ilgesnioms bangoms šie aparatai netinka, tai mėgėjai, pasinaudoję esamų specialaus turinto knygų bei brošūrų galybe, patys sau stato galingesnes radio — stotis. Tas draudžiama, bet žinoma, kad uždrausti vaisiai saldūs.

Privačios radio — stotys („Broadcasting — Stations“) dygsta, kaip grybai. Šių metų balandžio mėnesyje Amerikoje jų buvo jau 576, bet kasdieną tas skaičius žymiai auga. Kiek tas skaičius jau dabar išaugo, rodo tas, kad tūlas mėgėjas vieną vakarą susekė virš šimto įvairių „Broadcasting — Stations“ šaukiamųjų ženklų. Toks gaudymas virto sportu. Mėgėjai gauda ženklus ir jų skaičių skelbia laikraščiuose. Kiekvieną dieną atneša naujų rekordų.

Panašių stočių esama daug pavyzdžių, nuo mažiausių, kurių veikimo sritis beveik savo namu apsirubežiuoja, iki net Europos pajūryje girdžiamų, nors ir tos pastarosios stotys nedidelės. Radio — stotims tobulintis daug padeda rungtynės tarp bendrovių.

Kai įsikūria nauja radio — bendrovė, ji įmoka tam tikrą sumą valstybei ir gauna leidimą leidžiamų bangų ribose veikti, ką ji tik išmano. Tokios bendrovės skelbia laiką, biržos naujienos, muzikuoja, dainuoja. Viena draugija nusamdo žinomą dvasininką, kurio prakalbos žmonės iš karto klausosi keliose bažnyčiose. Didelių telefonų dėka, kita draugija susitaria su augšta mokykla ir profesoriai paskaitas laiko radio — telefonu. Studentui užtenka sėdėti namie prie savo „Broadcasting — Stations“ ir užsirašinėti paskaitas. Kita draugija radio — stotis gabena tolimiems fermeriams (ūkininkams), kurie, pristiprinę radio — stotį prie balno, jodinėdami šventadieniais klausosi bažnytinių prakalbų, o vakare — koncertų

laun. pusk. Zaranka.

Mano atsiminimai iš Lietuvos karų.

(Žiūrėk „Kario“ 31 Nr.).

Bet eidami mes kitaip sumanėm ir nutarėm eiti tiesiog į Panevėžį, nes čia tarp miškų buvo pavojinga bebūti. Išėję į laukus pamatėm Venclaviškių kaimą.

12. Bolševikų vejami.

Atėjom į kaimą, radom kelius kareivius, kurie mums pranešė, kad bolševikai išvyko iš Karšinančios kaimo mūsų užtvorą ir, tur būt, jie dabar bus jau Mastovičiaus dvare, kuris buvo netoli nuo šio kaimo. Mes, išėję į kaimo galą, pamatėm kelius jojančius raitelius. Mes išpilėm į juos kelias salvas ir reiteliai pasislėpė. Po to mes nutarėm eiti atgal, nes mūsų pirmą mūs jau nebebuvo.

Kaime sutikom visą mūsų kuopą su vadu Vidugiriu. Vadas liepė mums grįžti su juo kartu į kaimo galą. Mes pranešėm vadui, kad dvare matėm raitelius. Jis pasakė, kad tai buvo mūsų raiteliai.

Vadas pažiūrėjęs per žiūroną, liepė eiti paskui jį į dvarą. Atėję į dvarą praėjom pro kelius triobesius ir

sustojom ant kelio, apaugusio medžiais. Čia mumis tuoj pasveikino kelios bolševikų kulkos. Vadas liepė kokiems dvidešimts kareiviams pereiti per griovį į kairę nuo kelio ir gulti lauke grandinėje. Keli kareiviai ir aš, tuoj peršokom per griovį ir kitiems surėkėm „einam“, ko čia stovėti“. Mes kaip mokėjom taip ir sugulėm grandinėn. Mums pasirodžius bolševikai tuoj mus apšaudė. Mes pradėjom jems atsakinėti. Mūsų kulkosvaidis pradėjo tarškėti: tra-ta-ta-ta-ta-ta. Bolševikai irgi netylėjo ir jų kulkos vis dažniau zvimbėjo pro mūsų ausis. Bolševikai pradėjo mažinti savo ugnį.

Vadui įsakius mes pasikėlėm ir pradėjom bėgti pirmyn. Bet bolševikai atidengė smarkią ugnį ir mes, pabėgėję kokiems dvidešimts žingsnių, vėl sugulėm. Aš turėjau apie pusantro šimto šovinių, todėl aš nesigailėdamas šaudžiau ir mano šautuvą greit taip užkaito, kad negalėjau paimti už tautos, bet greit pritrūkau ir šovinių. Pritrūko šovinių ir pas kitus: Matyt irgi taip pat šaudė, kaip ir aš, jų nesigailėdami. Bolševikai gi nelabai kaip šaudė, bet kaip visi pradėjo reikalauti šovinių, o vežimas su šoviniais kažin kur buvo dingęs, todėl iš mūsų pusės nusilpnėjo ugnis, bolševikai gi, matyt, suprato ir, turbūt, girdėjo, kaip mūsų šoviniai rėkė: „patronų! patronų! šovinių! šovinių!“, todėl padidino savo ugnį ir mums nebedavė nė galvos pakelti. Aš,

ir tt. Dar kitos draugijos vakare muzikuoja šokiams. Nereikalinga privačiuose būtuose nei orkestro, nei pianino; visiškai užtenka galingo telefono, ir galima šokti klekvilenu laiku valsą, fokstrotą arba džiml, mėgjamus amerikony šokius.

Daug dar kito yra.

Gatvėse, kloskuose parsiduoda įvairių radio-draugijų programos.

Dalimai šis „radio-sportas“ gal ir juokingas ir kiek vaikiškas atrodo, bet radio technikai ir pramonel išsivystyti jį daug padeda.

Stebėtina, kad pas mus Lietuvoje radio visai yra užmirštas, niekas juo nesijdomauja. Nors „radio sportą“ varyti mums aplinkybės neleidžia, bet kiek galint reik dirbti, kad nors kitus pavyti.

Int. Sulcus.

Karo chronika.

Iš visur.

Amerikos Jūrų aviacija. Neseniai Amerikos oro eskadrilės lydėjo Amerikos vandenyno laivyną, plaukiantį manevrui į Panamą. Čia oro eskadrilės puikiai atliko savo manevro uždavinius. Oro žvalgai nulėkė 2.400 milių iš Hampton-Roads į Panamą; manevrų laike jie padarė bendrą kelią 15000 milių ilgio. Be to jie dideliu pasisekimu nusileisdavo į laivo Langley bordą. Eskadrilės labai vykusiai išleisdavo tam tikrus dūmus, kad nuo priešininko paslėpti eskadrų judėjimą.

(„Le Temps“ 1923 V.1).

Nauja patranka. „Militär Wochenblatt“ 26 Nr. 1923 m. VI. 15 rašo: Einant prancūzų laikraščio „Matin“ pranešimu liejyklos dirbtuvė Rudle nuliejo patranką, kurios vamzdis ilgis lygus 21 metr., skyrium sveria 90.000 klg., o su stovu ir kitomis priegulūnėmis dalimis sveria 230 tonų (tonas 60 pūdų). Skydlum granata sveria 420 klg. Patranka muša 90 klm. tollo. Patranka turės būt pritaikoma karo uostuose (tur būt prieš Angliją).

Prancūzų išlaidos Vrangeliui palaikyti. Su- lig Prancūzų jūrų ministerijos pranešimu, Prancūzija

išalkvojo Vrangelio palaikymui 150 milijonų frankų. Tų išlaidų užstatu Prancūzijai yra 29 Vrangelio laivyno laivai Bizerto uoste, kuriuose randasi 2850 kariūnų ir kareivių. „Militär Wochenblatt“ 29 Nr. 23. IV.

Lenkų karluomenės išlaidos. Iš neseniai nustatytos Lenkų valstybės prirpūšiamosios sąmatos šlems metams išlaidos karo ministerijos reikalams siekia 732.643.000 guldėnų (iš jų 459.883 guld. ordinarių, 272.760.000 guld. ekstra-ordinarių išlaidų). Tai sudaro 32,61 nuošimtį viso biudžeto išlaidų. Minimos ministerijos įplaukos, sulig sustatytos sąmatos, sudarys 23.565.000 guld. (iš jų 8.697.000 guld. ordinarių, 14.868.000 guld. ekstra-ordinarių įplaukų) arba 153 % viso biudžeto įplaukų. (Prager Presse 23.VI.9).

Nuo Redakcijos. Guldenas lygus 3 lit 90 c. Taigi Lenkų kariuomenės išlaidos mūsų pinigais 2.857 milijonų litu.

Prancūzų karo jėgų apžvalga. Prancūzų laikraštis „Temps“ gen Lacroir apsvarsto 1923 m. prancūzų kariuomenės jėgas po priėmimo naujolo naujokų įstatymo ir dviejų metų tarnybos pakeitimą į 18 mėnesių.

1923 m. metinio šaukimo naujokai turės būti šaukiami gegužės ir lapkričio mėn.; gegužės mėn. turės būti priimti arti 105.000 naujokų, 30.000 gražintų iš atostogų ir 3000 paleistų atostogoms, bendrai gegužės mėn. 138.000 žmonių. Lapkričio mėn. arti 105.000 naujokų, 7000 paleistų atostogoms, bendrai 112.000 žm.

Po pranešimo Fabry suteikiamos sekandios jėgų žinios: 1923 m. sausio m. 1 d. turėta 543.000 žm., balandžio 5 d. po paleidimo 1921 m. šauktų 321.000, gegužės 10 d., po paleidimo 1922 m. šauktų vyresniųjų sūnų iš skaitlingų šeimynų 307.600. Gegužės mėn. pašaukus 1923 m. šaukimo pirmąją dalį 439.100. Iš šių skaičių galima pastebėti žymų prancūzų kariuomenės jėgų sumažėjimą, kuri su savo pačiais didžiausiais skaičiais gegužės ir lapkričio mėn. vos pasiekia dabartinį Balandžio ir spalio mėn. patys žemiausieji skaičiai siekė arti 320.000 žm. Kiekvienai iš 32 divizijų vis tik teks 10.000-13.000 žm. Į minusus skaičius neįeina kolonijų ir Rytų Afrikos kariuomenė. Pastaroji pajėga siekia arti 100.000 žmonių

pasilkęs kokius dvidešimtis šovinių, nebešaudžiau ir laukiau atnešant šovinių, bet jų negalima buvo sulaukti. Tada aš atbėgau į kelią, kad pasileškoti šovinių.

Atbėgęs pamačiau pilną netvarkę. Po abi puses kelio, grioviuose buvo pilna kareivių. Visi gulėjo beveik viens ant kito. Aš perėjau antron pusėn kelio, ir atsiguliau į griovį palei skyrininką Bulką. Bolševikai buvo palei sodną, o gal jau ir sodne. Aš nebešaudžiau, laikydamas savo paskutinius šovinius galui, nes šovinių ir čia negavau, visi gi reikalavo šovinių. Bolševikai vis smarkiai šaudė, neduodami mums pakelti galvas. Tuom tarpu kaž kas pranešė, kad mūsiškiai atsitraukė. Kaip tik užgirdo šitą žodį, keli balesni tuoj pasikėlė ir parodė savo užpakalį nubėgo. To ir reikėjo! Tuoj ir kiti pradėjo keltis ir bėgti, vado ir gi nebuvo, todėl nebuvo kam suturėti bėglių. Bolševikai gi kaip tik tuo pačiu laiku mus puolė, rėkdami urą! Mes, neturėdami šovinių, pradėjom irgi visi bėgti. Čia šaukėsi pagalbos sužeistas kareivis. Keli puolė jam į pagalbą. Kulkosvaidininkai nusitvėrė savo kulkosvaidį traukė. Perbėgę dvarą nusileidom į Nevėžio pakrančius. Čia, pakalnėje mes buvom uždengti nuo priešo kulkų. Toliau mes bėgom paupiu Panevėžio linkui. Bet greit vėl prisėjo išbėgti aikštėn, kur mumis bolševikai vėl apipylė kulkomis.

Čia iš kažin kur atsirado karininkas su šautuvu rankose, su kaspiniu šovinių ant kaklo, su geležine kepure ant galvos. Jis visas paraudonavęs visa gerklė rėkė, kad nebėgtų. Tai buvo karininkas Snarskis, bet niekas jo neklausė, o bolševikai, rėkdami urą! ir šaudydami vijosi paskui mus. Sužeistą kareivį ir kulkosvaidį vežė ratuose. Arklys lėkė nesiegdamas konomis žemės. Mes gi nuo Nevėžio pakrančių į Vincloviškius ir sumažinę savo bėgimo greitumą, ėmėm atsišaudinėti. Prabėgę kaimą mes vėl leidomės smarkiau, nes čia buvo lygūs laukai, o bolševikai buvo jau Vincloviškiuose. Čia aš pamačiau mūsų vadą Vidugirį, kurį aš nebuvau matęs nuo to laiko, kai dvaro lauke jis mums liepė eiti pirmyn. Vadas nesi-skubindamas ėjo keliu, rėkdamas ant bėgančiųjų, kad sustotų ir grąsindamas šausias. Bet ir jis nelgai galėjo taip keliu eiti, nes bolševikai buvo jau Vincloviškių kaime ir iš ten pradėjo smarkiai šaudyti, todėl ir vadas išoko į griovį ir toliau visi pasilenkę keliau vom grioviu palei kelią, retkarčiais atsisukdami, kad vieną, kitą kartą iššauti į vejančius mus bolševikus.

Pagalios įbėgom į krūmus, kur sumažinom savo bėgimą, nes visi buvom uždusę ir šlapi nuo prakaito, kaip iš vandens išlindę. Bolševikų kulkos laužė krūmų šakas. Bet dauguma kareivių bėgo neperstodami. Oeit išbėgom iš tų krūmų vėl į lygų lauką, o čia už

Tokiu būdu prancūzų kariuomenė, kuri turėjo po karui 830.000 žm., turės tik 620.000 žmonių.

Prancūzų ir Anglų aviacija. Prancūzija gimtinėje turi 72 kautynių eskadriles ir 60 žvalgų eskadrilių, vidutinė kiekvienoj eskadrilėj po 9 aeroplanus. Anglija turi 9² eskadriles (dviem tikslam) po 12 aeroplanų vartojime ir 12 pirmajam ir antrajam rezerve. Šių eskadrilių skaičius sudaro 1128 aeroplanų Prancūzijai ir arti 120 aeroplanų Anglijai.

Kolonijose Prancūzija turi arti 180 aeroplanų, Anglija arti 270 aer. 1922 gale oro laivyno kariuomenės sąstatas, esantis akyvaizdoje, siekė: Prancūzijoje 1350 karininkų, 32.000 kareivių, tarp jų yra arti 3000 tikrų lakūnų. Anglija nori, kad karininkų lakūnų sąstatas siektų 700 žm., o kareivių — 12.000 žm.

Šis žymus Prancūzų orlaivyno persvėrimas gimtinėje jau svarstytas daug kartų Anglų Žemutiniuose Rūmuose; tuo pačiu laiku Anglija stengiasi persverti prancūzus kolonijose. Šis Anglams dar nepasisėkė išrišti, kadangi pastatymu 50-60 aeroplanų reikalinga 280.000 sv. sterl.

Prieš to dar Anglų aeroplanai, svarbiausiu būdu, paeinantieji iš pastarojo karo laiku jau tapo nebevisai atatinkami šioms dienoms.

(Militär Wochenblatt 31 Nr. 1923. V. 1).

Bemokšlių skaičius tarp Prancūzų naujokų. Kiek dar yra Prancūzijoje bemokšlių matoma iš 1921-22 m. naujokų ėmimo. Prancūzų laikraštis „Excelsior“ pranešė, kad minimais metais naujokų buvo pašaukta 696.348 žm., iš kurių buvo 13 764 visiškai bemoksliai (analfabeliai), 14.262 galėjo tik skaityti ir tai nepergeriausiai ir vos tegalėjo pavarde pasirašyti. Čia turime pažymėti, kad Prancūzijoje pradžios mokslas yra priverstinis ir dykai.

(„Deutsche Allgemeine Zeitung“).

Amerikos karo departamentas pareikalavo iš vyriausybės didesnio kredito kariuomenei išlaikyti, kad išlaikyti ne 137, kaip dabar, o iki 150 tūkstančių kareivių.

kokio kilometro matėsi ir Panevėžys. Čia vėl atsirado karininkas Snarskis, šaukdamas sustoti ir grasindamas šauti, bet ir dabar niekas jo neklausė. Tada jis du sykiu šovė į bėgančius iš šautuvo. Mūsų vadas irgi pradėjo šaukti, kad nebėgtų, irgi grasindamas šauti. Mes, buvę keli paskutiniai, irgi šaukėm, kad nebėgtų. Bolševikai jau nebešaudė. Pagalios šiaip taip pavyko bėgančius sustabdyti prie pat Panevėžio. Čia pat ėio kelias. Vadas liepė gulti į griovį prie kelio grandinė.

13 Neramioji naktis.

Tuoju atvežė kelius vežimus šovinių ir visi gavo šovinių pilnai. Aš prisidėjau pilnus šovinytus ir kišenę irgi pilną prisikišau. Radau bolševikiškos duonos, aš tuoju atsilaūžiau šmotą, įsidėjau į kišenę ir išokęs į griovį ir pasidėjęs ant griovio krašto šautuvą, ėmiau kramtyti duoną, nes nuo pat ryto nieko daugiau nebuvo valgęs kaip tik kavos su duona, o dabar buvo jau pavakaris. Sustabdžius bėgusius, surinkus išsisklaidžiusius, iš kurių vieni buvo Panevėžyje, kiti net už Panevėžio, sutvarkius kuopą vadas įsakė eiti pirmyn. Mes, išlipę iš griovio, vėl nužengėm pirmyn. Prišakų buvo lygus, plugu apertas laukas, galė lauko gi buvo matyti krūmai, iš kurių mes neseniai išbėgom.

Atėjus iki pusės lauko, mums įsakė gulti ir pasidirbti sau šiokius tokius apkasus. Bedirbant apkasus

Balkanų sąjunga. Kad išvengtų ateity tarp Balkanų valstybių nuolatinų nesusipratimų bei karų, greitai laiku manoma įkurti Balkanų sąjungą, kurioje įeity: Graikija, Jugo-Slavija ir Rumunija. Ji busianti visai atskira ir nieko bendro neturėsianti su Mažąja Antanta, kurioje įeina Lenkija.

Amerikos flotilė aplankys Lietuvą. Lietuva vis daugiau pasaulis pradeda žingeidautis. Parodo tai mūsų įvairios misijos ir ekskursijos. Gauta žinių, kad Amerikos admiras Andreus su ištisa flotile aplankys Klaipėdos uostą. Galutino važiavimo planas dar nenustatytas, bet jau yra žinių, kad admiras Andreus su savo adjutantu D. Hunter išsiėmę Lietuvon. Atstovybė, Vašingtone kelionės vizas. Svečių apsilankymas Lietuvai ir Klaipėdos uostui turės didelės reikšmės.

Lenkai dar nenusiramino.

Lenkų pasienio policija, perėmusi iš pasienio batalionų sienų apsaugą, tęsia puolimus prieš lietuvius, kaip kiek anksčiau tai darė jų pasienio kareiviai ir partizanai.

Liepos 4 d. apie 17 val. lenkai apšaudė mūsų pasienio patrulius ties Kuodžių kaimu (7 km į pietų — vakarus nuo Kapčiamiesčio). Mūsų patruliai atsishaudė. Susishaudymas tęsėsi apie 15 minučių.

Liepos 10 d. 18 val. lenkų pasienio policija išstumė mūsų sargybas iš kaimų Mlynėk ir Nikajai (į pietus nuo Jonišio) ir užėmė tuos kaimus.

Liepos mėnesio pabaigoje pastebėta lenkų kariuomenės ir pasienio policijos sutraukimas Sopockinės miestelio rajonai.

Liepos 28 d. į Sopockinę atvyko vienas batalionas pėstininkų ir apie 200 policininkų. Liepos 30 d. pėstininkų batalionas iš Sopockinės išvyko Gardinan.

Liepos 30 d. atvyko rajonai kalmo Kadyš (7 km. į žiemius nuo Sopockinės) virš 200 civiliai apsirengusių lenkų. Kalbama, kad tai buvę Balachovičiaus kareiviai.

pradėjo temti. Prisinešę nuo dirvos velėnų, pasidarėm sau šiokią tokią atramą šautuvui. Aš, viską pabaigęs, atsiguliau kaip galima patogiau, pasidėjau šautuvą ant naujai padarytos atramos ir vėl ėmiau tą bolševikišką duoną graužti. Duona buvo per pusę su avizomis, su daugybe ašakų ir neiškepta, lyg tešla.

Pagulėjęs kokį pusvalandį dešiniajame sparne pradėjo šaudyti. Tas šaudymas per grandinę prisiartinio prie manęs ir aš ėmiau šaudyti į krūmus, nors nieko nemačiau. Iš abiejų šonų sutarškėjo kulkosvaizdžiai. Bolševikų kulkos iš krūmų švilpė mums pro ausis. Bolševikai mus pasveikino ir iš bombosvydžių. Viena bomba krito ir sprogo priešakyje manęs už kokių trysdešimt žingsnių ir apipylė mane žemėmis. Kitos bombos krito ir sprogo priešakyje mus, bet niekam jokios bėdos nepadarė.

Kiek pašaudžius bolševikai vėl nustojo, bet neilgam: už kiek laiko vėl pradėjo šaudyti. Pradžiai šaudymo vis būdavo dešiniajame sparne, o kaip tik vienoj grandinės vietoj pradeda šaudyti, tai tuoj ir visur šaudė. Pagalios visai nustojo šaudyti. Matyti visi įsinorėjo miego, kaip mūsiškiai, taip ir bolševikai. Mes išgulėjom visą naktį drėgnoj žemėj, drebedami nuo šalčio. Rytas buvo tykus, vėjo visai nebuvo, krūmuose irgi jokio paukščiuko balselio nebuvo girdėti. Visa grandinė snaudė. Retkarčiais vaikščiodavo

Naktį iš liepos 28 į 29 d. lenkai susilprino savo sargybas Kuodžių kaimo rajone.
Rugpiučio 4 d. 16 val. apie 100 lenkų puolė mu-

Žvalgybą einant.

būrininkai ar jų pasiūsti žmonės, keldami užmigusius grandinėje kareivius. Aš irgi labai norėjau miego, bet užmigti negalėjau, nes buvo šalta, dantys nuo šalčio barškėjo ir bijojau, kad ką nors neatsitiktų laike mano miego. Kartais atsikeldavau pavaikščioti ir sušilti, paskui vėl guldavau ant atšalusios žemės ir vėl snaudžiau ir drebėjau nuo šalčio ir kai vienas šonas atšaldavo, tada pasiversdavau ant kito šono, kad atšalusį šoną sušildyti.

Besnausdamas užgirdau balsą, liepiantį keltis ir eiti visiems atgal ant Panevėžio kelio. Visa grandinė atsikėlė ir pasuko atgal. Per grandinę perdavė, kad eitumėm kuo tyliausiai. Tuom tarpu gi dešiniame sparne pradėjo bėgti, o jau kad tik vieni, tai ir kiti bėga, taigi visa grandinė pasileido bėgti. Mes nieko nesupratome, kas čia atsitiko, nes visur buvo ramu. Pasigirdus balsams nebėgti, pamažu iš bėgimo perėjom į žingsnį ir atėjom vėl į kelią kur vakar visus sustabdė.

Tuo tarpu pradėjo aušti. Mes nužygiavom į Panevėžį. Einant per Panevėžį, nors buvo dar anksti, bet žmonių gatvėse buvo šiek tiek matyti. Einant mums pro bažnyčią, kelios moteriškos stovi ir verkia, sakydamos: „Vėl tie razbaininkai ateis! Kam jūs išeinat?“ Mes, nieko nekalbėdami, ejome Molainių kaimo linkui.

su pasienio sargybas ties vienk. Pertakas ir folv. Igorka (6 - 10 km. į pietų-rytus nuo Kapčiamiesčio). Musų sargybų ugnimi lenkai tapo atmušti ir pasitraukė į pietus link Kadyš. Šaudymas tęsėsi apie 5 valandas. Musų pusėje sužeistas 1 arklys, lenkų pusėje apie 4 žmonės sužeista.

Rugpiučio 3 d. 18 val. ties Sakališkių kaimu (7 km. į šiaurės-rytus nuo Joniškių) lenkai sužeidė musų sargybinių.

Rugpiučio 4 d. ties Klišeblotos kaimu (ties Kernavos miesteliu) lenkų policija, perėję-i musų pusėn, suėmė iš ganyklos vietos gyventojų gyvulius ir varėsi savo pusėn. Musų sargybinius pareikalavo gyvulius palikti ir šovė du kartu višun. Lenkai tuojau išsipilė grandinėn ir pradėjo apšaudyti sargybinių. Šaudymas tęsėsi apie 15 min. Nuostolių nebuvo. V. J.

Artilerijos terminai.

(Žiūrėti „Kario“ 30 Nr.)

300. Varinis įvaras мѣдная втулка.
Velenėlis su šeštarna валикѣ съ шестерней.
Nustatomasi žiedas установочное кольцо.
Krypties kritulys направляющий дискъ.
Vilktaš приводъ.
305. Kotelis рукоятка.
Žiediškąji spyrua кольцевой замокъ.
Vilkto dėžutė коробка привода.
Dangtelis крышка.

XV.

- Krypties mechanizmas — поворотный механизмъ.
310. Dėželė коробка.
Prieplaka фланецъ.
Atraitas заплечикъ.
Kušulys шпонка.
Žiediškasis iškišulys — кольцевой выступъ.
315. Žiediškąji pakora — кольцевой уступъ.
Kelmuko lizdas гнѣздо крошгтейна.
Išdroža заточка.
Odinis žiedas — кожаное кольцо.

Atėję į Molainių kaimą radom pilną kainą kariuomenės. Čia buvo visas mūsų „Atkiras Panevėžio Batalionas“ ir viena baterija. Gurguolių buvo pilnas kaimas, už kurių negalima buvo ir pereiti. Surinkus kuopas išskirstė jas į būrius ir skyrius. Aš patekau į 2-ą būrį, 1-ą skyrių. Kuopos vadu buvo Vidugiris. Tą pačią dieną aš pamačiau ir mūsų bataliono vadą Variakojį.

14. Netikusi žvalgyba ir krautuvių plėšimas.

Tuojau po išskirstymo mūsų kuopa pirma, o paskui ir kitos, išėjom iš Molainių kaimo Panevėžio linkui. Nedaėję iki Panevėžio, vadas sustabdė kuopą ir paklausė, kas nori eiti žvalgybon į Panevėžį. Atsirado keli, tame skaičiuje ir aš. Mes išsiskirstė nužygiavom į Panevėžį. Atėję į miestą ėmėm klausinėti žmonių ar nėra bolševikų. Žmonės pranešė, kad nematė jų visai. Mieste radom daugybę vokiečių, kurie pasistatę, gatvėse kulkosvaidžius su pakeltomis viršun tantomis, vaikštinėjo po žydų krautuves. Mes pasekėm jų. Vienoj kirpykloj vokiečiai visą išvartė ir paėmė, ką rado sau tinkamą. Mes, paskui vokiečių keliaudami, priėjom prie vieno laikrodininko krautuves, kur lange buvo matyti laikrodukų. Vienas vokiečys tuoj šautuvo buože išmušė langą, ir visi vokiečiai sulindo per išmuštą langą į vidų bet nieko gero nerado. (B.d.)

- Odiniai įšovai — кожанья прокладки.
 220. Velenėlis — валикъ.
 Suktuvus — маховикъ.
 Vagelės — канавки.

XVI.

- Vai as — правило.
 Kotas — рукоятка.
 325. Antgalis — наконечникъ.
 Užsuktuvus — завертка.
 Spraglys — шпилька.
 Kelmuko žandai — щеки кронштейна.
 Sarnyrinis varžtas — шарнирный болтъ.

XVII.

330. Skydų priedanga — щитовое прикрытіе.
 Nejudomasis skydas — неподвижный щитъ.
 Pakeliamasis skydas — верхній откидной щитъ.
 Nuleidžiamasis skydas — нижній откидной щитъ.
 Raištis — подвязь.
 335. Priplaktas — приклепанный.
 Kilpa — петля.
 Velkė — задвижка.
 Skliaustai — скобы.
 Kotelis — ручка.
 340. Atatrauka — оттяжка.
 Langinė — заслонка.
 Langelis — окошко.
 Spragtukas — защелка.
 Taurelė — стаканъ.
 345. Panoramos dėžė — ящикъ для панорамы.

XVIII.

- Taikiklis — прицѣль.
 Panorama — панорама.
 Kelmelio, konsolės dėžėlė — коробка кронштейна.

XIX. Panorama.

- Sukamoji galvelė — подвижная головка.
 350. Liemuo — корпусъ.
 Koniškoji, kūgiškoji atrama — опорный конусъ.
 Iškišulys — выступъ (по серединѣ).
 Kablelis — крюкъ.
 Okuliaras, žiūriklis — окулярная трубка.
 355. Atkaba — отводка.
 Sliekas — червякъ.
 Kampio, kampomačio žiedas — угломерное кольцо.
 Bugnelis, bubinėlis — барабанъ.
 Mažylis, mažasis dalmuo — дѣленіе барабана.
 360. Didžiulis, didysis dalmuo — дѣленіе кольца.
 Padedamasis viziruojamasis prietaisas — вспомогательное визирное приспособленіе.
 Dėžutė — коробка.
 Viziro lentelė — визирная планка.
 Viziro vielos — визирная проволочка.
 365. Štiptas, vinelė — штифтъ.
 Atšvaitas, atšvaituoklis — отражатель.
 Prizma — призма.
 Linzė — линза.
 Stiklas su kryželiu — стекло съ перекрестіемъ.
 370. Langelis kryželiui apšviesti — окно для освѣщенія перекрестія.

XX. Taikiklis.

- Lankas — стебель.
 Lizdas — гнѣздо.

- Spaudiklis — нажимъ.
 Spragtukas — защелка.

375. Viziro vamzdelis — визирная трубка.
 Lygis — уровень.
 Lygio dėžutė — коробка для уровня.
 Rintėtinis spaudiklis — винтовой нажимъ.
 Spyruoklinis spragtukas — пружинная защелка.
 380. Spraglukas — защелка.
 Indėlis — вкладышъ.
 Kišulys — шпонка.
 Užsukamasis įvaras — заводная втулка.
 Lenktosios strigenos — дуговые стержни.
 385. Diafragmos rėmeliai — хомутикъ.
 Diafragma — диафрагма.
 Rėmeliai — рамка.
 Žiedas — кольцо.

XXI. Lygis.

- Stiklinis lygis — стеклянный уровень.
 390. Varinis aptaisas — мѣдная оправа.
 Pamatas — основание.
 Gaubtukai — колпачки.
 Žygio dangtelis — походная крыша.
 Sliekas — червякъ.
 395. Slieko ašis — ось червяка.
 Koniškoji, kūgiškoji rintė — коническій винтъ.
 Kontraveržlė — контръ-гайка.
 Žiedas su dalmenimis — кольцо съ дѣленіями.
 Pu lipkės — полушайбы.
 400. Rageliai — рожки.

XXII. Kelmukas (konsolė)

- Lankiškoji išdroža — дуговой пазъ.
 Kilojamasis taikiklio mechanizmas — подъемный механизмъ прицѣля.
 Spaudikliai — поджимы.

XXIII. Kilojamasis taikiklio mechanizmas.

- Išcentrinis, ekscentrinis įvaras — эксцентрическая втулка.
 405. Dvilypė šekštarnė — двойная шестерня.
 Slieko liemuo — стебель червяка.
 Indėlis — вкладышъ.
 Kišulys — шпонка.
 Užsukamasis įvaras — заводная втулка.
 410. Išcentrinė, ekscentrinė ašis — эксцентрическая ось.

XXIV.

- Drūtgaliu makštys — чехоль на казну.
 Valiklis — банникъ.
 Šluostiklis — протиральникъ.
 Trauktuvus — ключъ извлекатель.
 415. Prietaisas, raktas distanciniams degtukams nustatyti — ключъ для установокъ дистанціонныхъ трубокъ.

(Bus daugiau).

Šių terminų kritiką ir pataisas Komisija priima per vieną mėnesį nuo paskelbimo dienos. Priimtas pataisas Komisija paskelbs atskirai.

Majoras J. Laurinaitis,
 K. A. M. Terminologijos Kom. Pirmininkas.

Vyr. leit. K. Kepalas,
 Sekretorius.

Kas girdėti

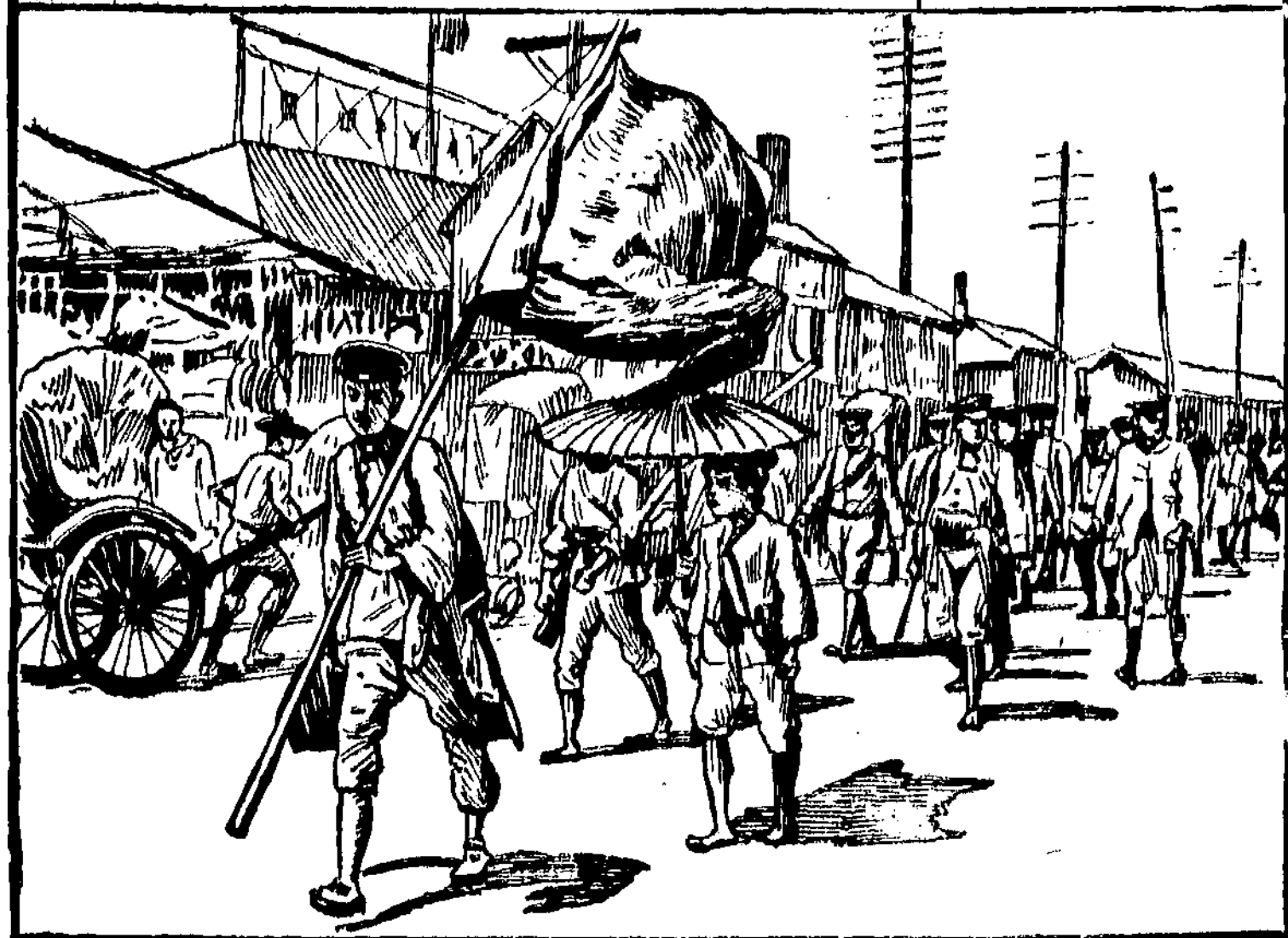
Lietuvoje.

Karininko Juozapavičiaus biografija. Greitu laiku ketina pasirodyti iš spaudos a. a. karininko Juozapavičiaus smulki biografija (gyvenimo aprašymas), leit. Biržio parašyta. Leidėjas p. M. Yčas.

Suplyšę pinigai. Lietuvoj jau daug atsirado suplyšusių pinigų, todėl kilo abejonė, ką su jais daryti. Šiomis dienomis Lietuvos Bankas skelbia, jog tokius suplyšusius pinigus keis į gerus pinigus.

Nekeislių šiais atvejais:

1) jei pristatyta mažesnė sugadinto banknoto dalis be serijos ir numerio ir nėr didesnės dalies sveikų

Netvarka Kinuose. Jau daug mėnesių Kinuose viešpatauja netvarka, surutė, plėšimai. Susidarė kelių generolų valdžios, kurios viena kitos nepripažįsta ir viena su kita kovoja. Nuolatos kurio nors generolo kareiviai siunčiami malšinti plėšikų ar kautis su kito generolo kareiviais. Čia matome viršui paveikslą, kaip vieną kariuomenės vadą neša į frontą (toks jau Kinuose senoviškas paprotis), apačioj gi atvaizduoti einantieji į karą Kinų kareiviai.

parašų (iš 5-ųjų parašų sveiki turi būti 3). Jei bendras skaičius parašų porinis, tai užtenka pusės sveikų parašų.

2) jei perplėšto banknoto kraštai, sustant serijos litera, numeris ir parašus, tinkamai nesueina, ir abejojama, kad atskiros dalys yra to paties banknoto dalys.

3) jei suteptame banknote aiškiai nematyti: serijos, visų šešių numerių skaitmenų ir didesnės dalies parašų.

Biržuose 1915 met. mirė visiems biržiečiams žinomas rašytojas ir visuomenės veikėjas St. Dagilis.

Jis parašė daug gražių eilių ir šaltį pasidarbavo lietuviams reformatams, paruošęs jiems bažnytinį giesmyną lotynų raldėmis. Todėl š. m. rugsėjo mėn. 2 d. biržiečių trisdešimties atidaromas jam paminklas. Laukiama tą dieną atvažiuosiant iš visų Lietuvos kampų biržiečių.

Kaunan atvažlavo Anglų žymios firmos atstovas Markoni, kuris veda su Lietuvos vyriausybe derybas pastatyti Kaune didelę radio stotį.

Iš Vilniaus krašto.

Paskutiniu laiku Varšuvos vyriausybė Vilniuje spaudžia ir smarkiau persekioja lietuvių gyvenimą. Tik ką baigusius Lietuvos gimnaziją mokinius areštuoja, kalėjiman sodina, daro pas juos kratas ir atima dokumentus neišskiriant net mokslo atestatus.

Apie 25 žmonės baigusiuju gimnazija susodinti kalėjiman ir norima primesti jiems įvairius pramanytus kaltinimus. Galima iš okupantų darbų spręsti, kad nori šiuos jaunuolius atitraukti nuo mokslo, kad negalėtų stoti universitetan, nes, girdi, kaltinami, todėl neturį teisės stoti, o kai paleis iš kalėjimo, žinoma, bus per vėlai primti universitetan.

Nedavė suvaidinti net tokio nekalto turinio veikalą, kaip „Genovaitė“, o jos dalyvius areštavo ir kalėjiman sugrudo. Spauda visai suvaržyta ir neduoda nei išsižioti apie lenkų lietuviams daromas begėdiškus prispaudimus. Vilniuje išleidžiami 3-4 lietuvių laikraščiai ir spausdinama į dieną į 4000 egz., kas duoda suprasti, kad prie tokių sunkių lietuviams aplinkybių, sparčiai gyventojai savo krašto spaudą skaito ir palaiko.

Mokytojams, atvažiuosiemis į kursus, taipgi neduoda ramiai mokintis ir nuolatos persekioja. Jiems griežtai lenkų valdžios pareikš a, kad ateinančiais mokslo metais nebus leidžiama mokytojauti ir neeislią nė jokių lietuvių mokyklų. Matomai lenkų valdžia nori okupuotoj Lietuvos daly įvesti tokią mokymimo tvarką, kokia buvo spaudos uždraudimo metu, arba gal dar žiauriau.

Lietuva ir užsieniai.

Latvių konsulas Vilniuj. Vilniaus lenkų laikraščių žinlomis, Vilniuj Latvių vyriausybė mano įsteigti savo konsulatą. Konsulatas steigiamas dėl to, kad esąs reikalingas pagreitinti Vilniaus krašto gyventojams latvių vizų išgavimą.

Lietuvių-Latvių vienybė. Liepos mėn. „Lietuvių-Latvių vienybės“ dr-ja suruošė Latvijon ekskursiją, bet to dalyvavo ir Lietuvos agronomų ir kooperatininkų ekskursijos. Latviai labai nuoširdžiai ir maloniai priėmė. Spauda daug rašo apie šias ekskursijas ir pagel-dauja kad galų gale susiprastų Latvių ir Lietuvos vyriausybės ir dėtusi į nuoširdžią valstybių sąjungą. Daugiausia kaltina Latvių iki šiol varomą užsienio politiką. Yra vilties, kad Latvių užsienio politikos vedėjai kreips daugiau domės į Lietuvos reikalus, o ne į Lenkijos kaip iki šiol buvo.

Užsieniuose.

Mirė Amerikos prezidentas Hardingas rugplūčio mėn. 3 d.

Jo vieton išrinko būvusį vice-prezidentą Kuldžą, žymų Amerikos advokatą. Spėjama, kad Hardingas buvo nunuodytas. Hardingui beprezidentaujant Lietuva tapo pripažinta de jure.

6 nauji oro milžinai. Anglų Ministerių pirminkas pranešė Žemuosiuose Rūmuose, kad Anglų valdžia nutarė statyti 6 milžiniškus oro laivus — dirizablius. Laivai galės vežioti po 200 keleivių ir 11 tonų krovinių. Lėks po 132 kilometrų į valandą. Nenusileisdami žemėn galės būti ore po keletą dienų ir iš karto pralėkti 38.000 kilometrų, t. y. beveik visą žemę aplėkti. („Prager Presse“ iš liepos 27 d.).

Iš „Įsakymų Kariuomenei“.

(Žiūr. „Kario“ 31 Nr.).

1-jo laipsnio.

5-jo pėst. D. L. K. Kelstučio pulko: jaunpusk. Vilūnas Adolfas 1923, grandinis Karklius Povilas 1920.IX.8, eilinis Vaitkūnas Juozas 1920.IX.10, eil. Žemaitis Juozas 1920.IX.8, eil. Grigas Pranas 1920.IX.4, eil. Stankevičius Jonas 1920.IX.13, eil. Ušackas Povilas 1923.

6-jo pėst. P. K. Margio pulko: viršila Lapinas Kazys 1920.IX.22, eilinis Cipkevičius Jonas 1920.IX.3, eil. Andriusaitis Andrius 1920.IX.22, eil. Vaitas Emilius 1920.IX.22, eil. Baltrušis Petras 1920.IX.22.

7-jo pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko: Kapitonas Baltrūnas Petras 1920.X.31, leitenantas Tiška Zigmas 1920.X.29, leitenantas Kulvicas Vladas 1920.XI.21, sanitar. pusk. Jankauskas Kostas 1920 XI.19, grandinis Stankevičius Petras 1920.X.31.

8-jo pėst. K. K. Vaidato pulko: kapitonas Kalmatavičius Mikas 1923, leitenantas Burokevičius Viktoras 1923, jaun. pusk. Pečiulis Jonas 1920.IX.4, jaun. pusk. Ritbergeris Rudolfas 1920 IX.13, eilinis Juodzevičius Bronius 1920.IX.23, eilinis Liubinas Jonas 1923, eilinis Petkus Jonas 1923, leitenantas Kmiečiauskas Petras 1920.IX.23, leitenantas Klemas Andrius 1919.VIII.24.

9-jo pėst. L. K. Vytenio Pulko: viršila Muraška Juozas 1920 X.9, vyr. puskar. Degutis Pijus 1920.X.9, jaun. puskar. Jonytis Adomas 1920.X.9, vyr. puskar. Paulauskas Antanas 1920.X.9, jaun. puskar. Naciunskis Juozas 1920.X.28, grandinis Drutys Juozas 1920.X.19, eilinis Dvaranauskas Bronius 1920.X.9, eil. Gelažis Jonas 1920.X.20, eil. Juzejėnas Povilas 1920.X.9, eil. Galinis Antanas 1920.X.9, Ptakauskas Balyš 1920.X.9, eil. Gvazdauskas Juozas 1920.X.9, eil. Vaškevičius Petras 1920.X.9, eil. Dūda Jonas 1920. III.15, Gliaudelis Petras 1920.XI.7, eil. Menčionka Timofejus 1920.XI.7.

10-jo pėst. Mariampolės pulko: majoras Gerulaitis Zenonas 1920.IX.4, viršila Franckevičius Domas 1920. X.4, viršila Babravičius Jonas 1920 X.18, būrininkas Bakas Antanas 1920.IX.4, jaun. puskar. Liškauskas Kazys 1920.IX.4, skyrininkas Rimavičius Juozas 1920.II.11, eilinis Poltanavičius Vincas 1920.X.18, eil. Andruškevičius Silvestras 1920.X.18, eil. Naruševičius Antanas 1920.X.18, eil. Žura Juozas 1920. IX.4, eil. Žuromskis Juozas 1920.IX.4, eil. Sakelis Petras 1920.IX.2, eil. Novickas Jonas 1920.XI.2, eil. Pečiulionis Petras 1920.IX.4, eil. Žygas Jurgis 1920. IX.4, eil. Urlakis Stasys 1920.IX.3.

11-jo pėst. Vilniaus pulko: jaun. pusk. Taurys Jonas 1923.III.19, jaun. puskar. Vaitkus Stasys 1923. III.23, eilinis Varpetas Vladas 1923.III.19, eil. Jaruckis Jonas 1923.III.19, eil. Štramas Echomas 1923.III.19, eil. Kacas Motelis 1923.III.19, eil. Rimša Benius 1923.III.19.

Baltg. bataliono: karininkas Blagoveščenskis Borisas 1920.XI.17, karininkas Majorovas Origorius

1920.XI.9, eilinis Jarošukas Povilas 1920.XI.26, eil. Kovalenko Afanasijus 1920.XI.7.

1-jo gusarų pulko: vyr. leiten. Labutis Kazys 1920.VIII.30, eilinis Melnikonis Aleksas 1920.X.15, majoras (pulko vadas) Plechavičius Povilas 1919 I ir XII, eilinis Lukošūnas Juozas 1920.IX.4, eil. Simonavičius Jonas 1923.

3-jo dragunų „Gel. Vilko“ pulko: jaun. pusk. Kilčiauskas Jonas 1923.IV.14.

1-jo artil. pulko: leitenantas Matulevičius Julius 1920.X.3, leitenantas Lumbis Pulgis 1919.VI.6, eil. Stankevičius Vladas 1920 X.3.

2-jo artil. pulko: majoras (pulko vadas) Uogintas Pranas 1919.VI.6, viršila Šliažas Povilas 1920.IX.3.

3-jo artil. bulko: viršila Vedegis Pranas 1919. VI.6.

Šarv. auto divizion: vyr. leit. Jakulis Julius 1920.IX.13, jaun. pusk. Juozapavičius Juozas 1920.IX.8, jaun. pusk. Ričkus Stasys 1920.IX.13.

Aviac. Valdybos: kapitonas Jakštys Stasys 1920 IX.29, vyr. leitenantas Šenbergas Vsevolodas 1920. IX.29.

Gener. Štabo: majoras (Rik. Sk. Viršininkas) Bobelis Jurgis 1919.VI.18, kapitonas (karin. cenzor.) Žadeika Vaclovas 1919.XI.23.

2-os pėst. diviz.: majoras (Štabo V-kas) Giedraitis Bolius 1919.IX.6.

K. sanitar. skyr. gyd. kapit. Osas Juozas 1919. IX.23.

Kauno m. k-ros: eilinis Eimutis Pranas 1919 III.18.

Šiaulių stot. k-ros: vyr. leiten. Dubrauskas Nilas 1920.X.18.

Jezno karo lauko k ros: eilinis Matusevičius Salemonas 1920.I.23.

Kedainių srities Apsaugos būrio: viršila Vainauskas Vincas 1919.II.8, būrininkas Lukšys Povilas 1919.II.9.

Kauno kom-ros buv. I-mo savanorių pulko: leitenantas Kaufmanas Liudas 1923, jaun. pusk. Kanišauskas Juozas 1923, skyrininkas Zubavičius Antanas 1923.

2-os savan. grupės šaulys Lukšys Flioras 1923.

Savanor. rinktinės 2-ros grupės: eilinis Antanavičius Jonas 1923, eilinis Čivylis Ignas 1923, šaulys Jurkūnas Pranas 1923, šaulys Mikelevičius Jonas 1923, šaulys Pleštys Jonas 1923, šaulys Jasaitis Algirdas 1923.

2-jo ulonų pulko kapelmeisterį karo valdininką Joną Brauną už veiklumą ir darbštumą pulko orkestrą organizuojant ir už parašymą kompozicijų karo orkestrui, — apdovanotas Vyties Kryžiumi be kardų.

Latvijos Respublikos Prezidentas apdovanojo mūsų kariuomenės pulkininką Petrą Kubiliūną ir vyresnįjį leitenantą Vytautą Pupeiką Latvijos Respublikos Karo Ordenu „Lačplēša“.

Šį garbės ženklą gavusiems pulkininkui Kubiliūnui ir vyresniajam leitenantui Pupeikai leidžiu nešioti visur ir visumet.

(Įsak. Kar. 136 Nr. iš 1923-VII 17 d.).

Padėka. m. liepos mėn. 13 dieną įvyko parvyzdiniai kariuomenės manevrai, organizuoti Auštųjų Karininkų kursų Viršininko generolo Radus-Zenkavičiaus. Manevrai buvo atlikti gerai ir davė pilną šių dienų kautynių vaizdą.

Generolui Radus-Zenkavičiui ir visiems prisidėjusiems prie manevrų organizavimo, tarnybos vardu išreiškiu padėką.

Maudymosi taisyklės. Šiomet buvo jau penki nelaimingi atsitikimai su besimaudančiais kareiviais.

Darau išvadą, kad dalyse neprisilaikoma taisyklių, nurodytų [sakymuose Kariuomenei (1920 m. 351 Nr. 6 § ir 1922 m. 141 Nr. 1 §)]. Kareiviai eina maudytis po vieną kur ir kada kas nori.

Ateity maudymosi vietose, be patruliuojančių karių, privalo būti ir karininkas. Apie skenduolius neatidėliojant pristatyti man smulkia kvotą. Ateity panašiuose atsitikimuose traukslu atsakomybėn už netvarką visus tiesioginius viršininkus, ne išskiriant nė pulko vado. Kareivis turi būti dabojamasis.

[sak. Kar. 140 Nr. iš 1923-VII-23 d.

Generolas S. ŽUKAUSKAS,
Kariuomenės Vadas.

Pulkininkas leit. Gricius,
L. e. Generalio Stabo Viršininko Pareigas.

Kariuomenės sportas.

Sportas 2 Ulanų pulke. Pulko švietimo komisijos pirmininko Leit. Grincevičiaus iniciatyva šį pavasarį suorganizavo pulko futbolininkų komandą.

Neatsižvelgiant į tai, kad komandos gyvavimo pradžia yra begalo sunki, nes nebuvo kam tinkamai vesti mokymo užsiėmimus, o be to nėra tinkamų rūbų bei apslavo, kas daug kenkia žaidime, ulanai pusėfinal prasitavino, ką galima spręsti iš futbolo rungtynių, įvykusių š. m. Liepos mėnesio 12 dieną 17 val. pulko mokymo aikštėje tarp 2 Ulanų pulko ir V. miesto žydų sport. org. „Makabi“.

Rungtynės baigėsi rezultatu 2:1 „Makabi“ naudai.

Atsižvelgiant į sunkią ulanų komandos padėtį reikia stebėtis, kad taip trumpu laiku jau gali viešai pasirodyti ir palinkėti kuogerlausių pasisekimų ir ištvėmės.

Vabzdys.

Š i s t a s.

Tuneliai vandens apačioj. Kalnotose šalyse, pav. Šveicarijoje ir kt. kalnuose esama gana ilgų, net keliolikos kilometrų tunelių. Simplono tunelis, jungiantis Šveicariją su Italija, turi apie 15 kilm. Bet didėjant kultūrai, lengvesniam susisiekimui atsirado reikalas, netik ilgiausius kalnus pergrįžti ir nutiesti po jais gelžkelius, bet ir apačioj vandens tenka požemei gręžti ir tiesti gelžkeliai. Dabar Turko viešųjų darbų ministerija svarstanti vieno Turko inžinierio projektą statyti apačioj Bosforo sąsiaurio (kuris jungia Marmoro jūrą su Juodąja jūra) tunelį: Taip pat svarstomas klausimas kasti tunelį apačioj La - Manšo tunelio sąsiaurio. Šis sąsiauris skiria Prancūziją nuo Anglijos ir jungia Vokiečių jūrą su Atlanto vandenynu. Tunelio kasimas apačioj minimo sąsiaurio atseisias apie 2½ milijono svarų sterlingų, kuriuos lygiomis dalimis sumokės Anglija ir Prancūzija.

(Lietuvoje yra du tuneliai: ties Kaunu 1¾ kilometro ties, Vilniūm ¼ kil.).

Seniausi javai. Latvijoje, Cesu apskr. (Vidžemėj) kasinėjant atrastas 5 pėdų gilume indas su suakmenėjusiais javais. Pasirodo, kad tie javai išgulėjo žemėje apie 2000 metų.

Viename Egipto karaliaus karste rasta kviečiai, kurie ten išbuvo apie 4000 metų. Kviečiai pasėti sudygo. 1921 metais, statant kryžių Velluonos piliakalni, rasta daugybė pajuodusių lyg apdegusių kviečių. Jie ten irgi išgulėjo tur būt nuo Lietuvos pagonystės laikų.

Didžiuliai sūriai. Šlajis metalis Neu Yorke, Vašingtono ir Sirakuzų (Amerikoje) pienininkystės parodoje būslas išstatytas didžiausias pasaulyje sūris, kuris svers 12 tūkst. kilogramų (arti 800 pudų). Jį dirbo 3 mėnesius ir pervežimui paprasti vagonai pasirodė per ankšti, teko jam specialų vagoną užsakyti. Pernykščioje parodoje buvęs išstatytas sūris, 10.800 klgr. svorio. Panašus sūriai pienininkystėje yra daromi tam, kad atkreipti didesnę publikos dėmesį į jų firmą ir išdirbinius. Tai savos rūšies skelbimasis.

Ko milijonieriai neprasimano. Neseniai Amerikoje, Viktorijos valstijoje buvo laidojamas milijonierės A. Tudorienės pastipęs šuo. Šuns lavonas buvo įdėtas į sidabro, brangiais akmenimis papuoštą karstą, kurį vežė į šunų kapines 6 arkliai, pakinkyti gražiausiame vežime, o paskui vežimo sekė virtinė automobilių su pastipusio šunies draugais šunimis. Lydėjo orkestras grodamas Šopeno „Laidotuvių maršą“. Ant šunies kapo pastatytas brangus paminklas. Šunų kapinių esama ir dideliuose Vokietijos miestuose. Ant šunų kapų statomi net puikūs paminklai.

Knygos atsiųstos redakcijai paminėti.

Žemės ūkio ir Valstybės Turto Ministerijos Švietimo Skyriaus leidinys. „Pagrindinė žemės ūkio chemija“. Spaudai priėmė Jonas Paltarokas. 92 pusl. Kaina 1 litas.

Šis trumpas žemės ūkio vadovėlis yra skiriamas žemės ūkio mokykloms ir panašioms mokslo įstaigoms, ir taip pat žemdirbiams savimokslams, kurie nori įsigyti iš chemijos jų darbui reikalingų žinių. Čia duodama ir visa eilė lengvai atliekamų bandymų.

Juozas Gobis Linkuvos gimnazijos mokytojas. **„Karo psichologijos bruožai“** Šiauliai, 1923 m. 48 puslapiai. Kaina nepažymėta. Turinys: Sensualis karių gyvenimas, Religinis karių gyvenimas, Moralinis karių gyvenimas, Karių idealai. Autorius matyti, didelis antimilitaristas, griežtai prieš karą ir kariuomenę nusistatęs; todėl daug ką jis nušviečia savotiškai, perdėdamas ir vien tik neigiamai. Bet visgi knygelėje yra ir įdomių davinų, kurie reikėtų geriau iširti, kad lengviau būtų galima su jais kovoti. Reikia pažinti savo priešą. Autorius savo knygelei sunaudojo daug svėtimos ir lietuvių literatūros, kurios trumpą sąrašą duoda knygelės pabaigoje.

Uosis. **„Turto norma.“** Kaina 45 centai. Amerikiečių leidinys. 68 pusl.

„Lietuvos Universitetas.“ Kaunas, 1923 m. 114 pusl. Kaina nepažymėta. Knygelė duoda smulkiusių žinių apie mūsų universitą.

Alkoholio klausimas mokykloje. Vadovėlis pradžios mokyklų mokytojams. Iš svetimųjų raštų. Kaunas 1923. 32 p. didelio formato. „Lietuvos Mokyklos“ knygyno Nr. 3.

Yra čia keleta paskaitų su tam tikrais bandymais apie girtuokliavimo kenksmingumą. Nors paskaitos skiriamos skaityti mokyklose, tačiau jos labai gerai tiktų paskaityti ir kareivinėse, juo labiau, kad pas mus dar taip maža šios rūšies literatūros. Švietimo Komisijos privalėtų šia knygte susidominti. P. R.

Karo metu. Petro Biržio eilės. Kaunas 1923-m. 48 p., bet spauda labai išskėsta, kad tik didesnė būtų.

Kad ir pavadinta knygelė „Karo metu“, bet pats karas čia labai mažai paliestas. Daugiausia dejuojama apie vargus grįžtant iš ištrėmimo Rusioje, džiaugiamasi savo gimtuosius Anykščius pasiekus. Jausmo

gana daug, bet turinio nė kiek, eiliavimas ne iš gerųjų. Yra rašybos klaidų („valščius“ 11 p, „Klausymas“ 13 p). Kam čia autorius minėdamas save liaudies mokyklą, įkišo savo kažkokio būvusio draugo pavardę, kad tai buvęs „vyšiausias, aukščiausias ir kvailiausias“? Ar tai autorius norėjo tuo būdu jam atkeršyti už jį senas nuodemes? Taigi autorius čia pasielgė irgi neišmintingai. Tokie išsišokimai literatūroj visai neleistini.

Koperacija, jos esmė ir uždaviniai. Parašė prof. Š. Žydas. Versta iš prancūzų kalbos. Lietuvos Koperacijos Bendrovių Sąjungos leidinys. Kaunas 1923 m. 31 p. mažo formato.

Žinomasai prancūzų ekonomistas prof. Š. Žydas dėsto keletas koperacijos dėsnių esmę ir šiek tiek naujų patarimų koperacijos vystymosi davinį. Knygelė gali būti suprantama tik inteligentams bei gerokai prasilavinusiems.

Redakcijos atsakymai.

Antano Broliui. 1922 m. [s. Kar. 291 Nr. 3 §. Tamstos neliečia.

Neturinčiam požymių. Tamsta esi tik užlaikytas iki atskiro parėdymo. Trys metai karo tarnybos Tamstos neliečia.

Kavaliūnui. Jus gali užlaikyti. Priedo negausit.

Edv. Nėjui. Žiūr. 1922 m. [s. Kar. 264 Nr. „Kar. Prieiv. [st. papildymo“ 30,32,34 ir 54 §§ ir žiūr. žemiau 1 atsak. Žiemui.

Žiemui Jonui. 1. Vasaros darbams atostogos laikinai sulaukytos. 2. Pašauktojo šeimyna jokios pašalpos negauna.

Bagaciūnas. Tuo tarpu į Ameriką neišleis. **L. Chščėnavičiui.** Jeigu dalies vadas netarpininkauja — negalėsi. Įstatymais nenumatyta tokių leisti.

Ūkininkų domei.

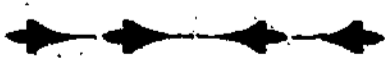
Šiais metais nuo rugpiūčio mėn. 26 d. iki rugsėjo mėn. 3 d. Kaune rengiama LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR PRAMONĖS PARODA, kurioj tarp kitų eksponatų bus įstatyta daug arklių ir kitų gyvulių.

Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministerija, norėdama pritraukti kuodaugiausia ūkininkų dalyvauti Parodoj, nusprendė išduoti tiems ūkininkams, kurių gyvuliai gaus I ir II laipsnio pažymėjimus, piniginę dovaną būtent:

gyvulio rūšis	laipsnis	pažymėjimas	100 lt.
arkliui,	I	gavusiam	100
"	II	"	75
karvei,	I	"	100
"	II	"	75
kiaulei,	I	"	60
"	II	"	40
avinui,	I	"	50
"	II	"	30
paukščiui,	I	"	20
"	II	"	10

Pranešant apie tai, prašome ūkininkus kuoskaitlingiansiai atsilankyti su savo gyvuliais į Parodą.

Žemės Ūkio Departamentas.

Pranešimas.

Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos Kauno Gimnazija suaugusiems. Iki šių mokslo metų pabaigai veikė pirmos 7 klasės, gi nuo ateinančių mokslo metų pradžios (š. m. rugpiūčio mėn. 1 d.), Švietimo Ministerijai sutinkant, atidaroma ir 8 klasė. Mokiniai priimami į visas klases, išskiriant 1-ją klasę, kuri iki Kalėdų visai neveiks.

Norintieji įstoti mokyklon prašymus su metrikomis ir turimais mokslo dokumentais, pridėję 5 litus, paduoda Direktoriaus vardu š. m. rugpiūčio mėn. 5 d. iki 20 d.

Adresas kuriuo siunčiami prašymai. Liet. Mok. Pr. S-gai, Vytauto pr. 24 Nr.

Jau išėjo iš spaudos

„MŪSŲ ŽINYNO“ 12 Nr.

(Gegužės — Birželio).

TURINYS:

Jūrų kapitonas T. Daukantas: Jūrų gynimas. *Gen. St. Generolas Radus-Zenkavičius:* Pėstininkų parengimas. *Gen. St. pulkininkas K. Boleckis:* Sanitarijos tarnyba ir sanitarijos įstaigų taktika. *Karo valdininkas Grudzinskas:* Intendantūros tarnyba karo lauke. *Pulkininkas P. Šniukšta:* Bausmės dovanojimo ir amnestijos klausimu. *Pulkininkas gydytojas Radzvičkas:* Lietuvos kariuomenės akių apžiūrėjimo rezultatai 1921 m. vasarą. *Pulkininkas Velykis:* Iš nesenos praeities. *A. B. Klaipėdiškis:* Mažosios Lietuvos mokyklos ir lietuvių kova dėl gimtosios kalbos.

KALBOS DALYKAI:

Terminai kelių reikalams. Terminai aviacijos reikalams.

KRITIKA IR BIBLIOGRAFIJA:

Pulkininkas-leitenantas Šilingas ir karo valdininkas Jurškis: Lietuvių knygos. *Vyresnysis leitenantas Hinnentalis, Gen. Štabo pulkininkas-leitenantas, J. Betcheris ir leitenantas Šulcas:* Vokiečių knygos. *Kapitonas V. Steponaitis ir jūrų kapitonas T. Daukantas:* Rusų knygos. *Majoras A. Ružancovas.* Karo literatūros rodyklė 8 Nr.

„M. Ž.“ Redakcija prašo atsiųsti karius su įgaliojimais atsiimti „MŪSŲ ŽINYNO“ 12 numerį.

Adresas: Karo Mokslo Skyrius, Laisvės Alėja, 12. Kaunas.